

क्षणीञ्चान्तनयो दृष्ट्वा सभादारमुपस्थितान् । त्वरमाणस्ततो मृत्यानासनानीत्यचोदयत् ।
 आसनान्यथ मृष्टानि महानि विपुलानि च । मणिकाञ्चनचित्राणि समाजहुस्ततस्ततः ।
 तेषु तत्रोपविष्टेषु गृहीतार्थेषु भारत । निषसादासने कृष्णे राजानश्च यथासनं ।
 दुःशासनः सात्यक्ये ददावासनमुत्तमं । विविंशतिर्देवो पीठं काञ्चनं कृतवर्मणः ।
 अविदूरन्तु कृष्णस्य कर्णदुर्योधनावुभौ । एकासने महात्मानौ निषेदतुरमर्षणौ ।
 गान्धारराजः शकुनिर्गान्धारैरभिरक्षितः । निषसादासने राजा सहपुत्रो विश्राम्यते ।
 विदुरो मणिपीठे तु शुकस्यर्द्धाजिनोत्तरे । संस्पृशन्नासनं शौरेर्महामतिरुपाविशत् ।
 चिरस्य दृष्ट्वा दाशार्हं राजानः सर्व एव ते । अमृतस्येव नादृश्यन् प्रेक्षमाणा जनार्दनं ।
 अतसीपुष्पसङ्काशः पीतवासा जनार्दनः । व्यभ्राजत सभामध्ये हेमोवोपहितो मणिः ।
 ततस्तूष्णीं सर्वमासीत् गोविन्दगतमानसं । न तत्र कश्चित् किञ्चिद्वा व्याजहार पुमान् क्वचित् ।
 इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि भगवद्गीतापर्वणि भगवदुपवेशे त्रिनवतोऽध्यायः ॥ ८३ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तेष्वामीनेषु सर्वेषु तूष्णींभूतेषु राजसु । वाक्यमभ्याददे कृष्णः सुदंष्ट्रो दुन्दुभिस्त्रनः ।
 जीमूत इव घर्मान्ते सर्वा संश्रावयन् सभां । धृतराष्ट्रमभिप्रेक्ष्य समभाषत माधवः ।
 ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ कुरुणां पाण्डवानाञ्च शमः स्यादिति भारत । अप्रणाशेन वीराणामेतद्योचितुमागतः ।
 राजन्नान्यत्रवक्तव्यं तव नैश्वर्यं वचः । विदितं ह्येव ते सर्वं वेदितव्यमरिन्दम ।
 इदं ह्यद्य कुलं श्रेष्ठं सर्वराजसु पार्थिव । अतद्वृत्तोपसम्पन्नं सर्वैः समुदितैर्गुणैः ।
 कृपाऽनुकम्पा कारुण्यमानुशंस्यञ्च भारत । तयार्ज्ववं चमा सत्यं कुरुष्वेतदिमिष्यते ।
 तस्मिन्नेवंविधे राजन् कुले महति तिष्ठति । तन्निमित्तं विशेषेण नेह युक्तमसाम्प्रतं ।
 त्वं हि धारयिता श्रेष्ठः कुरुणां कुरुसत्तम । मिथ्याप्रचरतां तात वाञ्छेस्वभ्यन्तरेषु च ।
 ते पुत्रास्तव कौरव्य दुर्योधनपुरोगमाः । धर्मार्थौ पृष्ठतः कृत्वा प्रचरन्ति नृशंसवत् ।
 अशिष्टा गतमर्यादा लोभेन हतचेतसः । खेषु वन्धुषु मुखेषु तदेत्य पुरुषर्षभ ।
 सेयमापन्नहाघोरा कुरुष्वेव समुत्थिता । उपेत्यमाणा कौरव्य पृथिवीं घातयिष्यति ।
 शक्या चेयं शमयितुं त्वच्चेदिच्छसि भारत । न दुष्करो ह्यत्र शमो मेता मे भरतर्षभ ।
 त्वय्यधीनः शमो राजन् मयि चैव विश्राम्यते । पुत्रान् स्थापय कौरव्य स्थापयिष्याम्यहं परान् ।
 आज्ञा तव हि राजेन्द्र कार्या पुत्रैः सहान्वयैः । हितम्बलवदप्येषां तिष्ठतां तव शासने ।
 तव चैव हितं राजन् पाण्डवानामथो हितं । शमैः प्रयतमानस्य तव शासनकाङ्क्षिणः ।
 स्वयं निष्फलमालक्ष्य संविधत्स्व विश्राम्यते । सहायभूता भरतास्तवैव स्युर्जनेश्वर ।
 धर्मार्थयोस्तिष्ठ राजन् पाण्डवैरभिरक्षितः । न हि शक्यास्तथाभूता यन्नादपि नराधिप ।
 न हि त्वां पाण्डवैर्जेतुं रक्ष्यमाणं महात्मभिः । इन्द्रोऽपि देवैः सहितः प्रसहेत कुतो नृपाः ।
 यत्र भीमश्च द्रोणश्च कृपः कर्णो विविंशतिः । अश्वत्थामा विकर्णश्च सोमदत्तोऽथ वाहिकः ।